

Оцінювання повсякденного функціонування:

рекомендації для пацієнтів та експертних команд

Для пацієнтів

- 1. Прийдіть вчасно.** Якщо оцінювання очне, заплануйте достатньо часу на дорогу. Адже після вас також можуть бути записані інші пацієнти і в разі запізнення в лікарів не буде достатньо часу на розгляд справи.
- 2. Переконайтеся, що вас направили на оцінювання.** Лікуючий лікар формує направлення в електронному вигляді. Якщо у вас є сумніви в тому, що направлення сформоване, уточніть це у свого лікаря перед візитом.
- 3. Підготуйте необхідні документи.** Візьміть із собою:
 - паспорт або інший документ, що посвідчує особу;
 - оригінали медичних документів за наявності (виписки, результати обстежень тощо).
- 4. Будьте готові розповісти про свій стан.** Експертна команда оцінює, як саме захворювання чи травма впливають на ваше щоденне життя.
- 5. Можете запросити представника.** Це може бути лікар, соціальний працівник, адвокат або інша уповноважена особа. Для цього потрібно заздалегідь подати заяву та копію документа, що підтверджує повноваження представника.
- 6. Маєте право на аудіо- та відеофіксацію.** Якщо ви хочете записати процес оцінювання, потрібно заздалегідь повідомити про це експертну команду та написати заяву. Учасники оцінювання мають бути поінформовані про запис. Такі записи можуть бути долучені до матеріалів, що подаються під час оскарження. Водночас не допускається публічне використання записів відео-, аудіофіксації розгляду справи без згоди осіб, що присутні на них.
- 7. Залишайтеся спокійними.** Усі члени експертної команди працюють відповідно до законодавства. Якщо у вас виникнуть питання щодо обґрунтованості рішення експертної команди, ви маєте право його оскаржити.
- 8. Якщо у вас залишилися питання, ви можете їх поставити експертній команді.** Вам можуть пояснити, на основі яких критеріїв ухвалене рішення. Якщо вам видали рекомендації, що є частиною Індивідуальної програми реабілітації (ІПР), уточніть, як їх можна реалізувати та які подальші кроки необхідні.

Для експертних команд

- 1. Привітайтеся та поясніть процедуру оцінювання.** Представтеся, коротко опишіть, що відбуватиметься під час оцінювання, і дайте можливість пацієнту поставити уточнювальні запитання. Це допоможе людині почуватися впевненіше.
- 2. Ставте відкриті запитання.** Формулюйте питання так, щоб людина могла розповісти про свої труднощі у повсякденному житті. Наприклад:
 - "Як ви справляєтеся з повсякденними справами?"

- "Які дії вам даються найважче?"
 - "Чи є у вас труднощі з пересуванням, доглядом за собою, спілкуванням чи виконанням роботи?"
- 3. Використовуйте коректну термінологію.** Говоріть поважно та правильно:
- Використовуйте терміни правильно: "людина з інвалідністю", а не "інвалід".
 - Пояснюйте просто. Уникайте складних медичних термінів, якщо вони не є необхідними. Говоріть так, щоб людині було зрозуміло.
- 4. Дотримуйтеся професійної етики.**
- Не перебивайте людину.
 - Вислуховуйте відповіді уважно.
 - Не ставте під сумнів слова людини без обґрунтованих причин.
- 5. Фіксуйте відповіді об'єктивно.** Уся інформація має базуватися на реальних даних, а не на суб'єктивних враженнях або припущеннях.
- 6. Уникайте конфліктів.** Якщо пацієнт поводить емоційно або агресивно:
- зберігайте спокій, пояснюйте порядок оскарження рішень;
 - у разі серйозної загрози звертайтеся до адміністрації закладу охорони здоров'я або правоохоронців.
- 7. Завершуйте оцінювання правильно.**
1. Завжди завершуйте так: "Якщо у вас залишилися питання, ви можете їх поставити."
 2. Озвучте ваше рішення в рамках проведення оцінювання (чи встановлена група інвалідності, яка група, причина інвалідності тощо).
 3. Поясніть, що рішення ухвалене відповідно до законодавства, зокрема [постанови Кабінету Міністрів України від 15.11.2024 № 1338](#) «Деякі питання запровадження оцінювання повсякденного функціонування особи».
 4. Якщо людині потрібно реалізувати Індивідуальну програму реабілітації (ІПР), роз'ясніть, які подальші кроки.
 5. Розкажіть про процедуру оскарження рішення.

Що варто знати про аудіо- та відеофіксацію оцінювання?

- **Пацієнт має право на власний аудіо- чи відеозапис процесу оцінювання**, але повинен заздалегідь повідомити про це експертну команду, написавши заяву.
- **Лікарі можуть бути записані на відео лише за їхньою згодою.** Відповідно до статті 307 Цивільного кодексу України зйомка можлива тільки за згодою особи, яка фігурує в записі. Якщо лікар або інший учасник оцінювання не дав згоди, запис потрібно вести так, щоб у кадр не потрапляли особи без їхньої згоди.